

Kontaktpersoner
Exploateringskontoret
Kontakt Marija Pavlovic
Telefon: 08-508 86 891**Till**
Exploateringsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden**Stadsbyggnadskontoret**
Ulrika Egerö
Telefon: 08-508 26 799**Miljöförvaltningen**
Anna Edström
Telefon: 08-508 28 760

Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat, förslag till utvidgning och viss revidering

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner var och en för egen del samrådsredogörelsen.
2. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår var och en för egen del kommunfullmäktige att besluta att utvidga Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat till att omfatta det område som framgår av bilaga 1 till detta tjänsteutlåtande.
3. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår var och en för egen del kommunfullmäktige att besluta att revidera beslutet om Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat enligt bilaga 2 samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 3 som skötselplan för naturreservatet.

Johan Castvall
FörvaltningschefAnette Scheibe Lorentzi
FörvaltningschefAnna Hadenius
Förvaltningschef

Sammanfattning

I budgeten för 2020 gav kommunfullmäktige exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att utreda en utvidgning av naturreservatet för att även innefatta de områden som ingick i ett förslag till naturreservat som var ute på samråd 2014. I uppdraget skulle beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras.

Ett förslag till utvidgning av reservatet skickades på samråd till länsstyrelsen, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, kultur- och idrottsnämnden den 7 juni 2021.

Kontoren föreslår att gränserna för reservatet läggs i enlighet med den gräns som samrått om 2021, dvs. förslaget från 2014 och de utvidgningar jämfört med förslaget från 2014 som gjordes 2018. Kontoren anser att den avgränsning som gjorts vid Dianelunds båtklubb, Skanskvarns koloniområde, Årsta gård och på Årsta holmar är en lämplig avvägning mellan Årstaskogens natur-, kultur- och rekreationsvärden och eventuellt framtida behov av förändrad markanvändning.

Utvidgningen innebär att fyra områden med höga naturvärden och av strategisk vikt för att bibehålla Årstaskogens funktion som kärnområde tas med i reservatet. Områdena är också uppskattade rekreationsområden.

Kontoren bedömer att bostadsbyggnadsmålen kan nås och att den planerade viktiga infrastrukturen, som avloppstunneln till Henriksdals reningsverk, kan byggas ut även om gränsen ändras enligt detta. Bostadsmålen nås genom de möjligheter till bostadsbyggande som finns vid Årstaberg, på Årstafältet och i Söderstaden. Dessutom finns möjligheter till kompletteringar av bebyggelsen inne i Årsta. Med den föreslagna gränsen bedömer kontoren att staden kan fortsätta att utvecklas i takt med att befolkningen ökar, på ett sådant sätt att bebyggda och gröna miljöer samspelar för en långsiktigt hållbar stad.

Utlåtande

Bakgrund

Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat inrättades av kommunfullmäktige 2018. Processen att bilda reservatet inleddes 2014 med samråd med bland annat allmänheten och föreningar om ett förslag till naturreservatsbeslut. 2017 genomfördes en enkät om Årstaskogen som skickades ut till 17 390 hushåll i närheten av skogen. Till inrättandebeslutet 2018 ändrades reservatets gräns i förslaget så att ytor tillkom och andra ytor undantogs jämfört med förslaget från 2014.

I budgeten för 2019 gav kommunfullmäktige exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att utreda en utvidgning av naturreservatet i Årstaskogen. I uppdraget skulle beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras.

I budgeten för 2020 och budgeten för 2021 gav kommunfullmäktige samma nämnder i uppdrag att fortsätta utredningarna för att utvidga naturreservatet i Årstaskogen för att även innefatta 2014 års gräns. Även i detta uppdrag skulle beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras.

I april respektive maj 2021 beslutade exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden att uppdra åt exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen att skicka förslag till utvidgning av Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat på samråd till länsstyrelsen samt berörda nämnder och sakägare.

Samråd

Förslaget till utvidgning av reservatet skickades på samråd till länsstyrelsen, till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, kultur- och idrottsnämnden, som bedömts vara de nämnder vars verksamhetsområden berörs av förslaget, samt till Stockholm Vatten och Avfall som är sakägare inom förslaget till utvidgning. Samrådet pågick den 7 juni till den 10 september 2021.

Länsstyrelsen är positiv till utvidgningen men har vissa detaljsynpunkter på enstaka formuleringar i beslutsdokumentet. Bland annat menar de att B-föreskrifterna, om åtgärder som reservatförvaltaren får utföra även inom till exempel arrendeoråden, inte ska hänvisa till åtgärder som framgår av skötselplanen. Istället ska

samtliga slag av skötselåtgärder räknas upp, så konkret och precist som möjligt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är positiv till utvidgningen av reservatet och förtydligandet av ansvarsfördelningen för förvaltningen av reservatet. Eftersom Årstaskogen kan förväntas få många nya besökare i framtiden anser nämnden att det är viktigt att Årstaskogen utvecklas som rekreationsområde och att naturreservatets målpunkter tillgänglighetsanpassas i möjligaste mån. Nämnden vill också poängtera att platser utanför reservatet utreds och beaktas för att tillskapa grönytor för rekreation på grund av det hårda exploateringsstrycket i Årsta, och att naturreservatet inte kan ersätta stadsparker, lekplatser och andra platser för rekreation som behövs i en tät stad. Nämnden framför att för att kunna bibehålla och utveckla de ekologiska och rekreationella värdena i Årstaskogen och Årsta holmar naturreservat behöver de faktiska kostnaderna för förvaltning av naturreservatet ligga i nivå med ersättningen.

Kulturförvaltningen är positiv till utvidgning av reservatet och tillstyrker därför ett beslut om utvidgning av Årstaskogen och Årsta holmar naturreservat enligt förslag men framför några synpunkter. Liksom i kulturförvaltningens remissvar för inrättande av reservatet anser förvaltningen att de delar som är utpekade som kulturhistoriskt värdefulla miljöer i sin helhet bör omfattas av reservatsområdet och att det är av betydelse att hela Skanskvarns koloniområde omfattas av det skydd som ett naturreservat innebär. Av samma skäl anser förvaltningen att det är olyckligt att gårdsmiljöerna vid Årsta och på Årsta holmar exkluderas från reservatsområdet. Dessa miljöer är centrala för reservatets sammantagna kulturlandskap. Därtill påpekar förvaltningen ett faktafel i beskrivningen av reservatets värden i förslaget till beslut.

Idrottsförvaltningen vidhåller sin uppfattning från samrådet inför inrättande av naturreservatet att det är önskvärt att hela markområdet för Dianelunds båtklubb omfattas av naturreservatet. På så vis skapas ett enhetligt regelverk kring verksamhetens utövning samt kringliggande mark.

Stockholm Vatten och Avfall har inget att erinra.

Kontorens förslag till nytt beslut om naturreservatet

Kontoren föreslår att gränserna för reservatet läggs i enlighet med den gräns som samråttats om 2021, dvs. förslaget från 2014 och de

Karta 2: Utsnitt ur karta med bedömning av naturvärden i Årsta. Endast ytor utanför befintligt naturreservat har ingått i inventering och bedömning.

Kontoren anser andra ytor som inventeringen har identifierat som strategiska för att bibehålla Årstaskogens ekologiska funktion som kärnområde inom stadens blågröna infrastruktur, men som ligger utanför 2014 års gräns, inte bör ingå i reservatet. Kontoren menar att de ekologiska funktionerna kopplade till dessa ytor istället kan hanteras och säkerställas i fortsatt planering genom mer noggranna studier. Resultatet av sådana studier får sedan ligga till grund för avvägningar mot framtida behov av nya bostäder och service i Årsta. Med den föreslagna gränsen bedömer kontoren att staden kan fortsätta att utvecklas i takt med att befolkningen ökar, på ett sådant sätt att bebyggda och gröna miljöer samspekar för en långsiktigt hållbar stad.

Förutom gränsändringen innehåller förslaget en ändring i beslutsdokumentet under rubriken Naturvårdsförvaltning och tillsyn. Ändringen innebär att Stockholms stad anges som reservatsförvaltare enligt förordningen om områdesskydd. Ansvarsfördelningen inom staden utgår sedan från nämndernas reglementen och andra överenskommelser om förvaltningsansvar. Den nuvarande formuleringen anger att stadsdelsnämnderna har allt förvaltningsansvar inom reservatet. Det har skapat förvirring då ansvaret för vissa förvaltningsfrågor hanteras av någon annan nämnd i övriga staden. Ett exempel är bortforsling av illegala båtar i vattenområden, som exploateringskontoret ansvarar för i hela staden.

Dessutom föreslås några redaktionella ändringar i reservatsbeslutet, till exempel beslutets förenlighet med mål, planer, program, med mera. Ett förtydligande har gjorts av de naturvårdande åtgärder som staden enligt skötselplanen och B-föreskrifterna har rätt att göra i reservatet, i enlighet med länsstyrelsens samrådssynpunkter. En hänvisning till det nationella miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö och till styrdokumentet Grönare Stockholm har lagts in, och hänvisningen till översiktsplanen och miljöprogrammet har uppdaterats till de senaste.

Det nya beslutet innebär också att skötselplanen kompletteras med de tillkommande områdena samt uppdateras med nya uppgifter som har tillkommit sedan 2018, till exempel avseende plats för ny hundrastgård, inventeringar av vattenmiljöer, förtydligande angående cykling samt tillträdesförbudet på del av Årsta holmar under del av året.

Investeringar i samband med inrättandet

Exploateringsnämnden genomför de investeringar som behövs i samband med utvidgning av reservatet. Som bilaga till detta tjänsteutlåtande finns en ekonomisk kalkyl, som anger vilka kostnader som utvidgningen innebär för exploateringsnämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Kontorens förslag till beslut

Kontoren föreslår att nämnderna föreslår kommunfullmäktige att besluta att utvidga Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat till att omfatta det område som framgår av bilaga 1 till detta tjänsteutlåtande, att revidera beslutet om Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat enligt bilaga 2 samt att fastställa skötselplanen i bilaga 3 som skötselplan för naturreservatet.

SLUT

Bilagor

- Bilaga 1 Förslag till ny gräns för Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat
- Bilaga 2 Förslag till reviderat beslut
- Bilaga 3 Förslag till reviderad skötselplan
- Bilaga 4 Ekonomisk kalkyl
- Bilaga 5 Samrådsredogörelse